

Dosarul nr. 3ra-670/23
2-21156841-01-3ra-23062023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – O. Melniciuc
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru,

Î N C H E I E R E

14 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, privind contestarea parțială a actelor administrative individuale defavorabile, obligarea emiterii actelor administrative favorabile

împotriva deciziei din 12 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 25 octombrie 2021 SA ”Termoelectrica” a înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) solicitând anularea parțială a hotărâri nr. 350 din 06 august 2021 „Cu privire la aprobarea investițiilor realizate de către titularul de licență SA ”Termoelectrica” pentru anul 2020”, în partea în care nu au fost acceptate de către ANRE, în scopuri tarifare, investițiile efectuate de către SA ”Termoelectrica” în anul 2020 în valoare de 12 246,74 de lei; emiterea unui act administrativ prin care să fie aprobate de către ANRE, în scopuri tarifare, investițiile efectuate de către SA ”Termoelectrica” în anul 2020 în valoare de 12 246,74 de lei, astfel încât suma aprobată la subcapitolul respectiv să constituie suma totală de 424 049,99 de lei; anularea parțială a hotărârii Consiliului de Administrare al ANRE nr. 350 din 06.08.2021 cu privire la aprobarea investițiilor realizate de către titularul de licență SA ”Termoelectrica” pentru anul 2020, în partea în care nu a fost acceptată de către ANRE la compartimentul amortizarea aferentă investițiilor, suma totală de 4 703,27 de lei; obligarea ANRE să emită un act administrativ prin care să fie aprobată amortizarea aferentă investițiilor în sumă totală de 4 703,27 de lei, astfel încât suma aprobată la subcapitolul respectiv să constituie suma totală de 35 367,88 de lei.

În motivarea acțiunii a invocat că, a înaintat ANRE spre acceptare în scopuri tarifare a investițiilor realizate de către titularul de licență SA "Termoelectrica" pentru anul 2020 în mărime totală de 428 396,90 de lei, inclusiv amortizarea aferentă investițiilor în mărime totală de 36 238,46 de lei. Prin hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 350 din 06.08.2021 cu privire la aprobarea investițiilor realizate de către titularul de licență "Termoelectrica" SA pentru anul 2020, s-a hotărât: se ia act de Raportul titularului de licență "Termoelectrica" SA privind realizarea Planului de investiții pentru anul de reglementare 2020 și de nota Departamentului gaze naturale și energie termică cu privire la rezultatele examinării Raportului respectiv; se aprobă în scopuri tarifare investițiile efectuate de SA "Termoelectrica" în anul 2020 în valoare de 411 803,25 de lei și amortizarea aferentă investițiilor 30 664,61 de lei, conform structurii din anexa la prezenta hotărâre. Departamentul gaze naturale și energie termică va aduce la cunoștință titularului de licență SA "Termoelectrica" prezenta hotărâre.

A relatat că, potrivit anexei la hotărârea ANRE nr. 350 din 06.08.2021 - structura realizării planului anual de investiții al "Termoelectrica" SA pentru anul 2020, nu au fost acceptate de către ANRE, în scopuri tarifare, investiții realizate pentru anul 2020 în mărime de 16 593,65 de lei, fără TVA, inclusiv amortizarea aferentă investițiilor în sumă totală de 5 573,85 de lei. Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată au depus cererea prealabilă, solicitând anularea hotărârii Consiliului de Administrare al ANRE nr. 350 din 06.08.2021 cu privire la aprobarea investițiilor realizate de către titularul de licență SA „Termoelectrica” pentru anul 2020, în partea neacceptării de către ANRE în scopuri tarifare a investițiilor efectuate de către SA „Termoelectrica” în anul 2020 în valoare de 12 246,74 de lei, aferente obiectelor de investiții realizate în corespundere cu punctul 126 din Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice, aprobată prin hotărârea nr. 396/2019 din 01.11.2019 de către Consiliul de Administrare al ANRE; - precum și în partea neacceptării amortizării aferente investițiilor în sumă totală de 4 703,27 de lei, constituită din amortizarea de 1 240,71 de lei aferentă investițiilor în valoare de 12 246,74 de lei și din amortizarea de 3 462,56 de lei aferentă investițiilor ce au fost capitalizate, prin neacceptarea de către ANRE a aplicării duratei de funcționare utilă rămase pentru activele corporale și necorporale deja existente în conformitate cu Politicile contabile ale SA „Termoelectrica” și prevederile legislației în vigoare.

A indicat că, la 22.09.2021 au recepționat răspunsul ANRE nr. 06-01/3233 din 21.09.2021, prin care s-a respins integral cererea prealabilă înaintată, ignorând în totalmente argumentele invocate de întreprinderea energetică și interpretând în mod eronat prevederile legislației în vigoare aferente cazului. Consideră hotărârea nominalizată ca fiind parțial ilegală și neîntemeiată, fiind pasibilă anulării în partea contestată din următoarele motive.

În ceea ce privește contestarea actului administrativ în partea neacceptării de către ANRE în scopuri tarifare a investițiilor efectuate de SA "Termoelectrica" în anul 2020 în valoare de 12 246,74 de lei, aferente obiectelor de investiții realizate în corespundere cu punctul 126 din Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a

prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice, aprobată prin hotărârea nr. 396/2019 din 01.11.2019 de către Consiliul de Administrație al ANRE, menționează că, motivele acesteia sunt incluse în anexa 1 a acțiunii.

Cu referire la majorarea amortizării aferente investițiilor cu 3 462,56 de lei pentru investițiile ce au fost capitalizate, a comunicat următoarele. Ca rezultat al examinării modului de calcul aplicat de ANRE asupra amortizării anuale a investițiilor, în special a investițiilor efectuate pentru mijloacele fixe deja existente reparații capitale, reconstrucții, modernizări, SA "Termoelectrica" nu este de acord cu calculul valorii amortizării la mijloacele fixe existente prin aplicarea de către ANRE a duratei de funcționare utilă ca pentru un mijloc fix nou, din următoarele considerente. Analizând calculele efectuate de ANRE, observă că, pentru toate mijloacele fixe, inclusiv și mijloacele fixe deja existente, la care s-au efectuat doar reparații capitale, ANRE a aplicat durata de funcționare pentru determinarea amortizării la investiții reieșind din valoarea maximă dintre durata de funcționare stabilită conform catalogului mijloacelor fixe, care reprezintă durata de funcționare stabilită pentru un mijloc fix nou care se atribuie pentru investițiile în mijloace fixe nou create și nu pentru investițiile în reparația capitală a mijloacelor fixe deja existente și durata de funcționare utilizată în calcul de către SA "Termoelectrica" conform politicilor contabile și prevederile IFRS.

A notat că, în rezultat, conform noii abordări aplicate de ANRE, amortizarea acceptată în scopuri tarifare pentru mijloacele fixe menționate în anexa 2.1 a fost estimată la 1 434,9 de lei, în timp ce amortizarea determinată de SA "Termoelectrica", conform principiilor contabile constituie 4 897,5 de lei, astfel, cuantumul amortizării fiind redus de ANRE cu 3 462,56 de lei.

A comunicat că, în susținerea poziției privind modul de calcul a amortizării investițiilor vin cu următoarele argumentări. Conform abordării ANRE, pentru obiectul cu numărul de inventar 2226600 Clădire de pompare a apei tratate, valoarea investiției urmează a fi recuperată în 45 ani, respectiv investiția privind înlocuirea teracotei rezistente la acizi ale pardoselilor, gropilor și canalelor sălii de filtrare, depozitului de reagenți, sectorului de tratare mecanică a apei 150 m² va fi recuperată în scopuri tarifare până în anul 2064. Astfel, durata totală de exploatare a clădirii va fi de 88 ani/ 45 ani - durata de recuperare atribuită pentru investiția din 2020 + 43 ani conform duratei de funcționare rămase a obiectului de inventar 2226600, iar în cazul în care întreprinderea va efectua ulterior capitalizări la mijlocul fix dat, durata de exploatare aferentă capitalizării va fi extinsă de fiecare dată luând în calcul 45 ani conform catalogului mijloacelor fixe. În cazul calculului amortizării investițiilor, prin repartizarea valorii investiției reflectată ca capitalizare la un mijloc fix existent la durata de funcționare utilă stabilită conform Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale, valoarea investiției nu se va amortiza integral, deoarece momentul punerii în funcțiune a mijlocului fix existent diferă de momentul capitalizării, respectiv durata de funcționare utilă rămasă conform evidenței întreprinderii diferă de durata atribuită conform Catalogului pentru amortizarea investiției.

Prin urmare, potrivit Politicilor contabile a societății, evidența imobilizărilor corporale se ține potrivit cerințelor IAS 16 Imobilizări corporale, astfel, imobilizările corporale sunt recunoscute după modelul bazat pe cost, care presupune că după recunoaștere ca activ, un element de imobilizări corporale trebuie contabilizat la costul său minus orice amortizare cumulată și orice pierderi cumulate din deprecieri pct. 29 din IAS 16. În același context, IAS 16 Imobilizări corporale definește următoarele noțiuni. Costul reprezintă suma în numerar sau în echivalente de numerar plătită sau valoarea justă a altei contraprestații furnizate pentru a dobândi un activ la momentul achiziției sau construcției sale ori, acolo unde este cazul, valoarea atribuită activului respectiv atunci când este recunoscut inițial în conformitate cu dispozițiile specifice ale altor IFRS-uri pct. 60 din IAS 16. Valoarea amortizabilă este costul unui activ, sau o altă valoare care înlocuiește costul, minus valoarea reziduală a activului pct. 60 din IAS 16. Amortizarea este alocarea sistematică a valorii amortizabile a unui activ pe întreaga sa durată de viață utilă pct. 60 din IAS 16. Metoda de amortizare utilizată trebuie să reflecte ritmul preconizat de consumare a beneficiilor economice viitoare ale activului de către entitate pct. 60 din IAS 16.

Astfel, în corespundere cu prevederile IAS 16 și Politicilor contabile, SA "Termoelectrica" utilizează metoda liniară de amortizare a mijloacelor fixe. Amortizarea liniară are drept rezultat o cheltuială constantă de-a lungul duratei de viață utilă dacă valoarea reziduală a activului nu se modifică, pct. 62 din IAS 16. Durata de viață utilă este fie: (a) perioada în care se preconizează că un activ va fi disponibil pentru a fi utilizat de către o entitate; fie (b) numărul de unități de producție sau de unități similare pe care entitatea preconizează să le obțină de la activ.

Or, durata de viață utilă a unui activ poate fi mai scurtă decât durata sa de viață economică. Estimarea duratei de viață utilă a activului este o problemă de raționament bazat pe experiența entității cu active similare și condițiilor/termeni de exploatare stabilite conform pașaportului tehnic. Costul de intrare a imobilizărilor în cazul capitalizării costurilor ulterioare se substituie cu costul corectat. Valoarea amortizabilă se ajustează cu mărimea pierderii recunoscute sau reluate din deprecieri. După capitalizarea costurilor ulterioare, amortizarea urmează a fi calculată de la valoarea amortizabilă corectată și durata de funcțională utilă rămasă.

A menționat că, conform prevederilor pct. 81 din Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 338 din 21.02.2003, durata de funcționare utilă a obiectelor mijloacelor fixe poate fi majorată cu până la 25 % față de durata prevăzută de Catalog în cazul: - efectuării reparației capitale a obiectelor de mijloace fixe sau realizării investițiilor capitale ulterioare pentru îmbunătățirea stării acestora; - modificărilor tehnologice care influențează asupra duratei de funcționare utilă a obiectelor; - implementării unei politici eficiente de întreținere și de reparații, adoptată de întreprindere, organizație, care poate asigura o durată mai mare de funcționare rentabilă, cu venituri mai mari decât cheltuielile de exploatare. Totodată, pct. 82 din Catalogul menționat prevede că, durata de funcționare utilă a obiectelor mijloacelor fixe poate fi redusă cu până la 25 % față de durata prevăzută în cazul: exploatării în condiții nocive și/sau modificării

condițiilor de utilizare, de exemplu pentru exploatarea în condițiile nefavorabile, de umiditate, pentru construcții de transmisie și pentru demontare, pentru mașini și utilaje de turnătorie care activează în condițiile de producere în serii mici, pentru autoturismele cu remorcă, pentru cele care sunt utilizate în cariere și în condiții nefavorabile modificărilor tehnologice care influențează asupra duratei de funcționare utilă a obiectului. Iar pct. 83. prevede că, în unele cazuri întreprinderile și organizațiile pot stabili durata de funcționare utilă a unor active concrete în baza restricțiilor stabilite de legislație asupra duratei de utilizare a acestor active sau a restricțiilor stabilite în contractele încheiate sau de termenul indicat în licență, în special asupra utilizării activelor nemateriale.

A susținut reclamantul că, în unele cazuri, ca rezultat al capitalizării costurilor ulterioare, majorează durata de funcționare utilă a imobilizărilor corporale în conformitate cu limita maximă stabilită. Mai mult, pct. 38 (2) din Metodologia tarifară nr. 396/2020 prevede că, în cazul extinderii duratei de utilizare a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale în evidența contabilă a întreprinderii, ca rezultat al investițiilor efectuate, similar va fi extinsă și durata de utilizare în scopuri tarifare, în timp ce în cazul abordării ANRE, durata de funcționare utilă va fi majorată peste limita admisibilă, deoarece investițiilor li se atribuie durata de funcționare conform Catalogului, fără a fi recalculată valoarea amortizabilă după formula descrisă mai sus. Cu atât mai mult, durata de exploatare a unor mijloace fixe, este strict limitată și nu poate fi extinsă la nesfârșit, inclusiv din cauza restricțiilor de exploatare.

Astfel, reieșind din cele menționate, pentru investițiile efectuate la mijloacele fixe aflate deja în exploatare pentru reparațiile capitale, reconstrucție, modernizări la utilajele existente trebuie să fie aplicată durata de funcționare utilă rămasă spre exploatare, dar nu durata de utilizare indicată în catalogul mijloacelor fixe ca pentru un obiect nou creat sau dobândit. Recuperarea valorii de intrare a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale precum și costurile ulterioare investițiile aprobate, se efectuează prin cheltuielile privind amortizarea acestora. Astfel, dacă va fi aplicată anual abordarea actuală a ANRE, în momentul scoaterii din ciclul de producere și casării în evidența contabilă a mijloacelor fixe din cauza imposibilității utilizării la expirarea duratei maxime de utilizare, urmare a uzurii fizice integrale, investițiile efectuate pentru care durata de amortizare în scopuri tarifare este mai mare decât durata de funcționare a activului conform evidenței întreprinderii, nu vor putea fi recuperate integral, deoarece activul corporal/necorporal va fi exclus din baza de calcul a activelor imobilizate respectiv nu se vor înregistra cheltuielile corespunzătoare privind amortizarea investiției.

A comunicat reclamantul că, metoda de amortizare utilizată în conformitate cu prevederile pct. 60 din IAS 16, va permite amortizarea valorii inițiale și a investițiilor/costurilor ulterioare în perioada de funcționare utilă a mijlocului fix. Modul de calcul aplicat de ANRE la aprobarea investițiilor realizate de Termoelectrica SA pentru anul 2020: în cazul calculului amortizării investițiilor, prin repartizarea valorii investiției reflectată ca capitalizare la un mijloc fix existent la durata de funcționare utilă stabilită conform Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale, valoarea investiției nu se va amortiza integral. În cazul calculelor conform Metodologiei tarifare, investiția în valoare de 277 271,12 de lei va fi

recuperată integral la 31.12.2035, având în vedere că, repartizarea investiției a avut loc pe o perioadă de 180 luni, în timp ce DFU rămas, constituie 26 luni și perioada de funcționare utilă până la 31.01.2023. Având în vedere ca mijlocul fix, conform pașaportului tehnic, va fi utilizat până în 2023, iar conform Catalogului mijloacelor fixe maxim până în 2027, acesta va fi scos din ciclul de producere și exclus din evidența contabilă după neregistrarea acestuia.

A relevat că, în conformitate cu prevederile pct. 42 alin. 12 din Metodologie, odată cu casarea mijlocului fix exemplu nr. de inventar 2227437 nu va mai fi inclus în baza de calcul a mijloacelor fixe, chiar dacă acesta nu s-a amortizat integral în scopuri tarifare, respectiv nu va avea loc recuperarea valorii amortizabile prin cheltuieli în cuantum de 239 798,75 de lei, ceea ce constituie 86,5 la sută din valoarea reală a investiției 277 271,12 de lei. Reieșind din cele expuse, "Termoelectrica" SA nu este de acord cu metoda de calcul aplicată de ANRE, care contravine pct. 38 alin. (2) din Metodologie.

Prin urmare, în condițiile micșorării prețului la energia electrică cu 27 %, începând cu 20.03.2020, în corespundere cu hotărârea ANRE nr. 60/2020 din 10.03.2020, respectiv diminuarea veniturilor din vânzări estimativ cu 170,7 mln. de lei și înregistrarea unui rezultat financiar negativ și desigur crearea unui deficit de resurse financiare, "Termoelectrica" SA nu poate să-și permită investirea procurarea în mijloace fixe noi în vederea eficientizării activității și este nevoită să efectueze investiții în reparația capitală a mijloacelor fixe existente în scopul asigurării livrării continue și calitative a energiei termice/ electrice către consumatori - acesta fiind obiectivul principal al companiei.

A solicitat reclamantul anularea parțială a hotărârii Consiliului de Administrare al ANRE nr. 350 din 06.08.2021 cu privire la aprobarea investițiilor realizate de către titularul de licență SA „Termoelectrica” pentru anul 2020, în partea în care nu au fost acceptate de către ANRE, în scopuri tarifare, investițiile efectuate de către SA „Termoelectrica” în anul 2020 în valoare de 12 246,74 de lei; emiterea unui act administrativ prin care să fie aprobate de către ANRE, în scopuri tarifare, investițiile efectuate de către Termoelectrica SA în anul 2020 în valoare de 12 246,74 de lei, astfel încât suma aprobată la subcapitolul respectiv să constituie suma totală de 424 049,99 de lei; anularea parțială a hotărârii Consiliului de Administrare al ANRE nr. 350 din 06.08.2021 cu privire la aprobarea investițiilor realizate de către titularul de licență SA „Termoelectrica” pentru anul 2020, în partea în care nu a fost acceptată de către ANRE la compartimentul amortizarea aferentă investițiilor, suma totală de 4 703,27 de lei; obligarea ANRE să emită un act administrativ prin care să fie aprobată amortizarea aferentă investițiilor în sumă totală de 4 703,27 de lei, astfel încât suma aprobată la subcapitolul respectiv să constituie suma totală de 35 367,88 de lei.

Prin hotărârea din 18 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Societatea pe Acțiuni "Termoelectrica" împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la contestarea parțială a actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actelor administrative individuale favorabile (f.d.110, 118-133).

La 17 iunie 2022, SA "Termoelectrica" a declarat apel nemotivat, iar la data de 30 iunie 2022 a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 18 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral ca fiind întemeiată.

Prin decizia din 12 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de SA "Termoelectrica" și a fost menținută hotărârea din 18 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, la emiterea hotărâri contestate autoritatea intimată și-a exercitat dreptul discreționar în conformitate cu scopul acordat prin lege, or atît în cadrul examinării Raportul privind realizarea planului de investiții pentru anul de reglementare 2020 și nota Departamentului gaze naturale și energie termică cu privire la rezultatele examinării Raportului, în cadrul procedurii administrative, cât și în instanța de judecată s-a stabilit că, apelantul la depunerea solicitării menționate nu a ținut cont de prevederile legale.

Prin urmare completul a reținut că, din valoarea totală a investițiilor realizate de SA „Termoelectrica” de 428 396,90 de lei, cu amortizarea aferentă investițiilor realizate declarate de titular în valoare de 36 238, 46 de lei și analiza efectuată de Departamentul gaze naturale și energie termică, au fost aprobate în scopuri tarifare investiții efectuate în anul 2020 în valoare de 411 803,25 de lei, ce constituie 96,13 % din valoarea realizată, și amortizarea aferentă investițiilor de 30 664,61 de lei, iar valoarea investițiilor neaprobată constituind 16 593,65 de lei, cu valoarea amortizării aferentă de 5 573,85 de lei.

Astfel, intimatul întemeiat a ajuns la concluzia că, SA "Termoelectrica" nu a respectat prevederile pct.126 din Metodologia nr. 396/2019, or în cadrul procesului de examinare a realizării planului anual de investiții pentru anul 2020, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a constatat și a informat apelantul prin scrisoarea nr. 04-02/1286 din 16.04.2021, despre necorespunderea Raportului privind realizarea Planului de Investiții pentru anul 2020 cu exigențele Metodologiei nr. 396/2019 și a solicitat respectarea și conformarea titularului de licență la prevederile legale în vigoare. Iar ca urmare prin scrisoarea nr. 4448 din 29.04.2021, SA „Termoelectrica” a prezentat repetat Raportul privind realizarea Planului de Investiții pentru anul 2020, fără a prezenta careva acte sau documente justificative suplimentare, care ar permite aplicarea prevederilor pct.126 al Metodologiei nr. 396/2019.

Cu referire la argumentul ce ține de examinarea și stabilirea amortizării în scopuri tarifare, instanța de apel a menționat că, la caz se aplică prevederile pct. 96 din Capitolul IV „Planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor” din Metodologia nr. 396/2019, conform căroră, („durata de utilizare a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale nu poate fi mai mică decât durata de funcționare stabilită în Catalog ”. Iar, în corespundere cu prevederile art. 45 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 92/2014, Metodologia nr. 396/2019 include principiul efectuării investițiilor în sectorul termoelectric și modul de recuperare a acestora prin intermediul tarifului.

A menționat instanța de apel că, politicile contabile ale întreprinderii sunt elaborate în corespundere cu normele generale aferente evidenței contabile în cadrul

întreprinderii, iar, Metodologia nr. 396/2019 este elaborată în temeiul și cu scopul executării Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92 din 29.05.2014, care este o lege specială în conformitate cu prevederile Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative. Astfel în aceste condiții, stabilirea duratei de utilizare, indiferent de prevederile evidenței contabile și politicile contabile ale întreprinderii, urmează să fie stabilită în corespundere cu prevederile pct. 96 din Metodologia nr. 396/2019.

Prin urmare, invocarea prevederilor IFRS și IAS 16 „Imobilizări corporale” pentru soluționarea justă și legală a prezentului litigiu, sunt irelevante și inaplicabile speței deduse judecării.

A mai relatat Curtea de Apel Chișinău că, prin hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, intimatul nu a stabilit o altă durată de utilizare pentru fiecare obiect investițional, dar a aplicat durata maximă de utilizare reflectată de SA ”Termoelectrica”. Or, conform cerințelor pct. 120 sub pct. 9 din Metodologia nr. 396/2019, pentru fiecare obiect de investiții inclus în Raportul privind realizarea Planului anual de investiții pentru anul precedent de reglementare, titularul de licență prezintă următoarele informații și date cu privire la durata de utilizare a mijlocului fix sau a imobilizării necorporale reflectată în ani conform Catalogului. În cazul extinderii duratei de utilizare existente, se indică și numărul de luni de extindere suplimentară.

Or, reieșind din faptul că SA ”Termoelectrica” a prezentat informațiile cu respectarea condițiilor prevăzute de pct. 96 din Metodologia nr. 396/2019, la examinarea acestor informații, ANRE a decis acceptarea duratei maxime de utilizare, reflectată de SA ”Termoelectrica”.

A concluzionat că Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în mod legal a dispus admiterea parțială a Raportului privind realizarea Planului investițional pentru anul 2020 de către apelant, iar careva temeuri pentru a constata ilegalitatea acesteia în partea respinsă de intimat, nu există, or autoritatea și-a exercitat dreptul discreționar, a luat în considerație toate faptele relevante, a respectat limitele legale ale dreptului discreționar și și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Drept urmare, hotărârea supusă prezentului apel a fost pronunțată de instanța de fond cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil, în sensul definit de art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, atât ca ansamblul garanțiilor procedurale enunțate în această dispoziție convențională, cât și dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei, ceea ce presupune inclusiv motivarea hotărârilor, principiul contradictorialității și modul de administrare a probelor.

La 12 mai 2022, SA ”Termoelectrica” a depus recurs nemotivat, iar la data de 07 iulie 2023 a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanțele ierarhic inferioare au interpretat în mod eronat dispozițiile Legii, au aplicat Legea care nu trebuia să fie aplicată în prezenta speță și nu au aplicat Legea ce urma a fi aplicată - ceea ce constituie temei

de casare a deciziei și hotărârii emise, în temeiul art.248 Cod Administrativ. Decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond sunt neîntemeiate, nefondate și lipsite de substanță juridică or, instanțele ierarhic inferioare, nu au luat în considerare argumentele recurentei/reclamant și și-au întemeiat concluziile sale exclusiv pe poziția intimă, fără a acorda o analiză multiaspectuală și obiectivă circumstanțelor speței deduse judecării și materialului probatoriu administrat la materialele cauzei.

Consideră recurentul că instanțele ierarhic inferioare, în momentul adoptării actelor judecătorești contestate, nu au ținut cont de argumentele invocate de către recurent în cererea de apel și respectiv în cererea de chemare în judecată, concluzionând eronat despre netemeinicia solicitărilor înaintate.

Totodată, a mai relatat că instanțele ierarhic inferioare nu au reținut că pentru investițiile efectuate la mijloacele fixe aflate deja în exploatare (pentru reparațiile capitale, reconstrucție, modernizări la utilajele existente) trebuie să fie aplicată durata de funcționare utilă rămasă spre exploatare, dar nu durata de utilizare indicată în catalogul mijloacelor fixe ca pentru un obiect nou creat sau dobândit.

De asemenea, a menționat recurentul că, în condițiile micșorării prețului la energia electrică cu 27%, începând cu 20 martie 2020 în corespundere cu Hotărârea ANRE nr. 60/2020 din 10.03.2020, respectiv diminuarea veniturilor din vânzări estimativ cu 170,7 mln. lei și înregistrarea unui rezultat financiar negativ și desigur crearea unui deficit de resurse financiare, SA „Termoelectrica” nu poate să-și permită investirea (procurarea) în mijloace fixe noi în vederea eficientizării activității și este nevoită să efectueze investiții în reparația capitală a mijloacelor fixe existente în scopul asigurării livrării continue și calitative a energiei termice/electrice către consumatori, acesta fiind obiectivul principal al companiei.

Consideră recurentul că instanțele inferioare, nu au luat în considerare argumentele acestuia, probele administrate la materialele dosarului, întemeindu-și concluziile sale exclusiv pe poziția intimă, pe argumente evazive, favorabile pentru emiterea soluției adoptate, fără a acorda o analiză multiaspectuală și obiectivă speței și materialului probatoriu administrat la materialele cauzei. Concluziile instanțelor ierarhic inferioare fiind pripite, și neîntemeiate or, acestea s-au limitat doar la expunerea superficială a unor aserțiuni în vederea ajustării argumentelor la soluția adoptată.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru

modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 12 aprilie 2023 și notificat recurentului la data de 18 aprilie 2023. Astfel, la data de 12 mai 2023 recurentul a depus cerere de recurs nemotivată.

Alineatul (2) al art. 245 din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 08 iunie 2023 (f.d. 200, vol.1).

La data de 07 iulie 2023, SA „Termoelectrica”, a depus recursul motivat împotriva deciziei din 12 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 1, vol.2).

Astfel, recursul depus de SA „Termoelectrica”, împotriva deciziei din 12 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La 11 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție, a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de SA „Termoelectrica”.

La data de 04 august 2023, ANRE a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs depuse de SA „Termoelectrica”, ca inadmisibilă.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de SA „Termoelectrica”, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cadrul examinării cauzei și cererea de apel, care au fost analizate de către prima instanță și Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate corespunzător.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenții argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SA „Termoelectrica”.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Societate pe Acțiuni „Termoelectrica”, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc